

ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ

Чужинова Н.І.,

здобувач другого рівня освіти обліково-фінансового факультету

Гостєва Т.В.,

здобувач другого рівня освіти обліково-фінансового факультету

Прокончук Н.В.,

здобувач другого рівня освіти обліково-фінансового факультету,

Миколаївський національний аграрний університет,

м. Миколаїв, Україна

Боднар О.А.,

канд.екон.наук, асистент кафедри фінансів,

банківської справи та страхування,

Миколаївський національний аграрний університет,

м. Миколаїв, Україна

Досліджено питання розвитку системи регулювання фінансових ринків в зарубіжних країнах. Підкреслено виняткову роль ринків фінансових послуг як механізму залучення та ефективного перерозподілу наявних фінансових ресурсів. Окреслено основні напрями подальшого розвитку регулювання внутрішнього ринку фінансових послуг з урахуванням світових тенденцій.

***Ключові слова:** ринок фінансових послуг, фінансовий ринок, фондовий ринок, цінні папери, регулювання, фінансові установи, фінансові інструменти, колективні інвестиції.*

Ринок фінансових послуг в Україні переживає сьогодні досить складний період. Зважаючи на проблеми розвитку ринків фінансових послуг в Україні, актуальність вивчення зарубіжного досвіду регулювання сфери фінансових відносин зростає з метою пошуку ефективних інструментів державної фіскальної політики.

Теоретичним і практичним аспектам щодо нормативно-правового регулювання ринку фінансових послуг в Україні та європейських країнах присвячено наукові праці вітчизняних і закордонних вчених [1-5]. Проте залишається актуальним вивчення законодавчо-нормативної бази розвинених країн з питань регулювання ринку фінансових послуг за умов сучасних ринкових відносин з метою їх адаптації в Україні.

В наш час ринок фінансових послуг знаходиться в зоні особливих державних інтересів, оскільки він не тільки дає можливість міжсекторного переливання капіталу, але й безпосередньо впливає на фінансову безпеку

держави. Внутрішній ринок фінансових послуг повинен зробити якісний прорив у своєму розвитку, щоб забезпечити економіку країни додатковим фінансуванням. Уповільнення розвитку ринку фінансових послуг перешкоджатиме інноваційному розвитку України та подальшому економічному розвитку в довгостроковій перспективі [1].

Порівнявши досвід різних країн, виокремимо три основні моделі нагляду за функціонуванням ринку фінансових послуг: модель, яка передбачає концентрацію наглядових функцій у центральному банку (традиційна модель, типова для Нідерландів); модель, що передбачає функціонування конкретного спільного державного наглядового органу (Австрія, Великобританія, Німеччина, Данія, Швеція, Угорщина, Латвія); модель, що поєднує елементи першої та другої моделі (США, Франція, Італія, Португалія, Фінляндія, Чехія, Польща, Словаччина, Словенія, Литва).

Аналіз функціонування світових ринків фінансових послуг показує, що процес регуляції є головним питанням на сучасній фазі міжнародного фінансового розвитку. Тому, можна зазначити, що забезпечення ринку фінансових послуг необхідними ресурсами та забезпечення їх доступності та ефективності – головний пріоритет його розвитку. Розглянемо законодавчо-нормативне забезпечення ринку фінансових послуг на прикладі різних країн.

Ринок фінансових послуг США є однією з найцікавіших та специфічних економічних систем. Ключовою особливістю фінансового сегменту економіки США є відсутність єдиного фінансового нагляду та важлива роль інституцій інфраструктури у функціонуванні фондового ринку та колективних інвестиційних схем [2].

Щодо регулювання ринків фінансових послуг в Європейському Союзі, то орієнтиром для більшості промислово розвинених країн є діючі економічні стандарти, що містяться в директивах, з регулювання ринків фінансових послуг країн-членів ЄС.

Слід зазначити, що гармонізація законодавства країн-членів ЄС допомагає усунути адміністративні перешкоди для вільного руху капіталу з однієї країни в

іншу. Регулятори ЄС адаптують законодавство до нових тенденцій та усувають перешкоди для розміщення цінних паперів за кордоном, а також діяльність іноземних емітентів та професійних учасників на національних ринках. Особливу увагу слід приділити моделям ринку фінансових послуг у провідних державах-членах ЄС. До них відносяться Франція, Німеччина та Великобританія. Також цікавим є фінансове законодавство Нідерландів.

Зважаючи на економічні зміни за кордоном, внутрішній ринок фінансових послуг потребує подальшого розвитку, зокрема шляхом поступового узгодження національного законодавства з вимогами ЄС.

Законодавство України виділяє трьох основних регуляторів на ринку фінансових послуг, а саме Національний банк України, Національну комісію з цінних паперів та фондових ринків та Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Проте, існує недостатня узгодженість політики та підходів до роботи наглядових органів, що необхідно для побудови єдиної ефективної системи моніторингу ринку фінансових послуг.

Аналізуючи досвід інших країн, бачимо, що для покращення стану функціонування ринку фінансових послуг України, необхідно: створити мегарегулюючий орган для вирішення проблем координації; розширити взаємодію зі світовими фінансовими ринками та їх учасниками, що зробить національний ринок більш конкурентоспроможним; розширити коло іноземних інвесторів, впроваджуючи новітні технології та ефективний перерозподіл фінансових ресурсів у короткостроковій перспективі та спрямовуючи грошові потоки на розвиток вітчизняної економіки; зміцнити відносини на рівні національних фінансових установ у межах ЄС; розробити нові механізми правового регулювання фондового ринку, ринку спільних інвестицій та фінансування проектів; посилити вимоги щодо платоспроможності та ліквідності учасників фінансового сектору; забезпечити податкове стимулювання та гармонізувати системи оподаткування інструментів фінансового сектору (посилаючи на досвід країн).

Отже, внутрішній ринок фінансових послуг за підтримки фінансових нагляду та уряду буде служити ефективним механізмом мобілізації та перерозподілу вільного капіталу, а також провідною ланкою фінансових інновацій за умови використання досвіду розвинених країн.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Макаренко І. О. Стійкий розвиток ринку похідних фінансових інструментів України: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.08 . Суми, 2017. URL : http://uabs.edu.ua/images/stories/sc_autoref/2017_02_ken.pdf.

2. Лютий І. О., Дрозд Н. В. Вплив держави на ринок фінансового капіталу ЄС / Фінанси ЄС. 2018. № 8. С. 63-723.

3. Малютін О.К. Оцінка фінансового сектору та його значення в економічному розвитку ЄС / Фінанси ЄС. 2018. № 3. С.92-100.

4. Марена Т. В. Сучасні комплексні методики оцінки рівня конкурентоспроможності фінансових ринків / Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка. 2019. Вип. 5. С. 44 – 49.

5. Боднар О. А. Особливості нормативно-правового забезпечення державного управління розвитком сільських територій // Електронне наукове фахове видання «Глобальні та національні проблеми економіки». Випуск № 4. — 2015 р. URL : <http://global-national.in.ua/issue-4-2015/12-vipusk-4-berezen-2015-r/534-bodnar-o-a-osoblivosti-normativno-pravovogo-zabezpechennya-derzhavnogo-upravlinnya-rozvitkom-silskikh-teritorij>.

***Annotation:** The issue of regulation system development in foreign countries is investigated. Stresses the exceptional role of financial services markets as a mechanism for attracting and effectively redistributing available financial resources. The basic directions of further development of regulation of the internal market of financial services are considered in the light of global trends.*

***Key words:** financial services market, financial market, stock market, securities, regulation, financial institutions, financial instruments, collective investment.*